

Transformatie sociaal domein regio Nijmegen

Transformatieplan Jeugdhulp met verblijf & Zorg en veiligheid regio Nijmegen

‘Zoveel mogelijk thuis’

Oktober 2018

De zeven samenwerkende gemeenten in het Rijk van Nijmegen: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Visie op Transformatie en ontwikkelingen.....	3
3.	Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien – de opdracht.....	4
4.	Huidige situatie Rijk van Nijmegen.....	5
5.	Samenwerking met jeugdhulpaanbieders.....	6
6.	Plan van aanpak op de 5 resultaten	7
6.1	<i>Voorkomen uithuisplaatsingen.....</i>	7
6.2	<i>Meer gezinsvormen</i>	8
6.3	<i>Verkorten verblijf.....</i>	10
6.4	<i>Soepele overgang 18-/18+</i>	11
6.5	<i>Systeemgerichte aanpak, minder maatregelen en meer preventieve jeugdbescherming</i>	11
7.	Monitoring en registratie	13
8.	Financiën	13
9.	Communicatie	15
	Bijlagen.....	16
	<i>Bijlage 1 Samenhang Transformatiefonds Jeugd en het regioprogramma Wmo – Jeugd.</i>	17
	<i>Bijlage 2 Aanbieders jeugdhulp met verblijf</i>	23

1. Inleiding

Hier voor u ligt de aanvraag voor het Transformatiefonds 2018-2020 van het Rijk van Nijmegen. Drie jaar na invoering is de Jeugdwet geëvalueerd. Wat algemeen bleek; er was hard gewerkt aan de transitie, maar de transformatie had nog onvoldoende gestalte gekregen. Regio Rijk van Nijmegen herkent en erkent dit. De afgelopen jaren hebben we samen met aanbieders, ouders en jeugdigen er alles aan gedaan om de noodzakelijke jeugdhulp in te zetten, zorgprofessionals te ondersteunen in hun nieuwe rol, systemen op elkaar te laten aansluiten e.d. We zien dat we hier nog steeds heel druk mee zijn, maar dat het bouwwerk staat.

Op basis van deze tussenevaluatie is landelijk een gezamenlijk hoofddoel geformuleerd namelijk “de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering steeds beter te maken voor kinderen, jongeren en gezinnen, zodat ze op tijd passende hulp ontvangen. Daarom gaan we kinderen, jongeren en gezinnen beter ondersteunen tijdens de levensloop van het kind (thuis, uitwonend, op school en bij 18 jaar) én gaan we investeren in het vakmanschap van jeugdprofessionals” (uit: Actieprogramma Zorg voor Jeugd, april 2018).

Dit hoofddoel is vertaald in zes inhoudelijke actielijnen. Dit zijn:

1. Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
2. Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
3. Alle kinderen de kans bieden zich optimaal te ontwikkelen
4. Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden
5. Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
6. Investeren in vakmanschap van jeugdprofessionals

Deze zes inhoudelijke lijnen staan centraal in de landelijke aanvraag transformatiefonds.

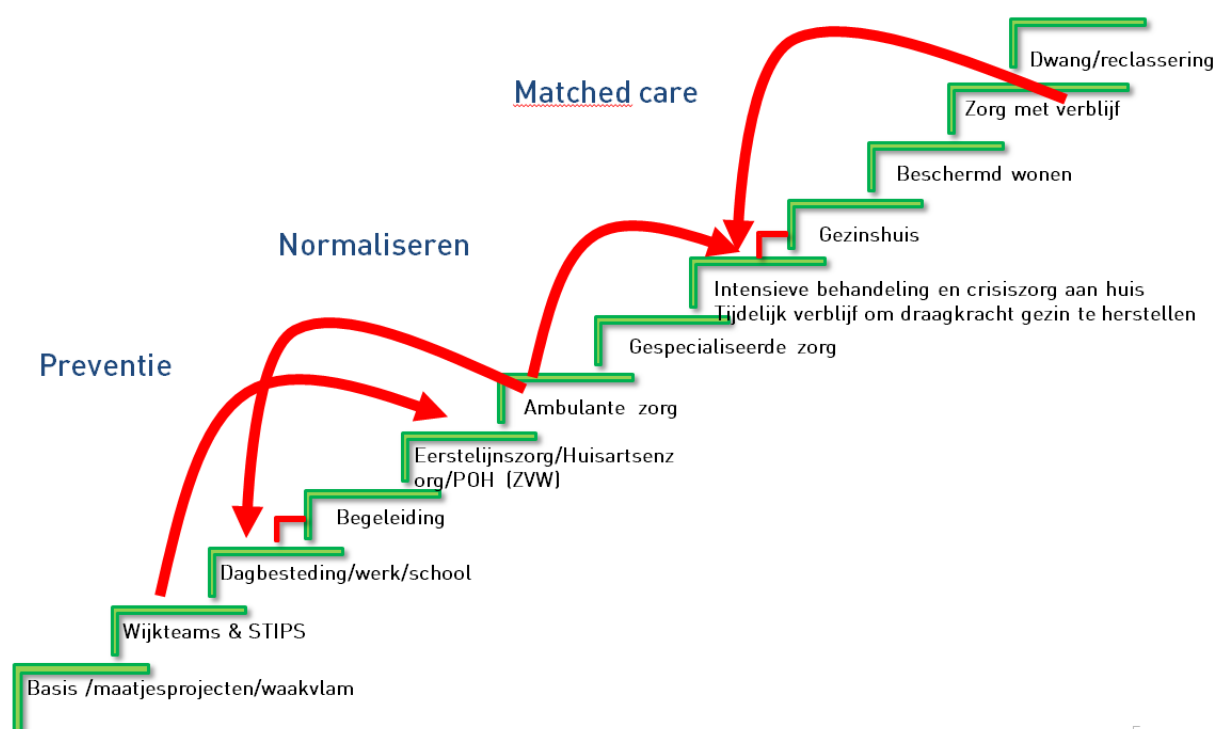
De hele transformatie van de jeugdhulp bestaat uit meerdere bouwstenen, allen met elkaar verbonden. De gehele transformatie heeft als doel dat hulp dichtbij ouders en kinderen wordt georganiseerd. Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig; matched care en ‘zoveel mogelijk thuis’. De gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen hebben hierbij de keuze gemaakt de aanvraag voor het transformatiefonds in te vullen vanuit actielijn 2: meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien. We concentreren op het behalen van resultaten binnen Zorg en veiligheid en Jeugdhulp met verblijf. Het behalen van de in dit transformatieplan geformuleerde resultaten is afhankelijk van een brede basis en een goede toeleiding. We realiseren ons als regio goed dat alleen als opgaven met succes en in samenhang worden vervuld, de gewenste resultaten worden gehaald. Er is gekozen voor het accent op actielijn 2 omdat hier de grootste opgave ligt en wij verwachten hier de grootste meerwaarde te kunnen leveren. In bijlage 1 staat beschreven hoe de regionale opgaven waar de regio aan ook aan werkt zich verhouden tot de overige actielijnen uit het transformatiefonds Jeugd.

Het plan is regionaal afgestemd in meerdere ambtelijke en bestuurlijke gremia. In uiteenlopende gesprekken met de jeugdhulpaanbieders is gerefereerd aan de acties uit het plan. Op 3 oktober a.s. wordt het plan met alle jeugdhulpaanbieders Jeugdhulp met Verblijf en de GI's besproken. Wij vragen van hun definitief commitment op de gekozen actielijn inclusief inzet. Voor de gemeente Wijchen verloopt het proces anders. Doordat zij een coöperatie heeft opgericht voor zorg en welzijn bespreekt zij het plan met de coöperatie. De hoofdlijnen worden gevolgd maar de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan dit plan kan verschillen.

2. Visie op Transformatie en ontwikkelingen

Vanaf 2015 werken we in de regio met de kerndoelstellingen zoals opgenomen in de regionale beleidsnota 'Kracht door Verbinding': Zorg dichtbij de burger organiseren. Deze kerndoelstellingen zijn:

1. Gericht op zelfredzaamheid en eigen netwerk
2. 1 gezin, 1 afgestemd plan
3. Samenhang in het zorgaanbod
4. Stevige inbedding in het lokale veld
5. Zo licht en dichtbij mogelijk
6. Sneller afschalen
7. Preventief en collectief boven curatief en individueel

5

Figuur 1: Visie op transformatie van de jeugdhulp Rijk van Nijmegen

In de rijksnotitie 'Ruimte voor Jeugdhulp' is de ambitie opgenomen om in 2018 30% van het aantal verblijfsplekken te laten krimpen. Een ambitie waar we als regio Nijmegen achter staan en al sinds 2015 stevige stappen in zetten.

Tegelijk constateren we dat een transformatie tijd nodig heeft. Het voorkomen van nieuwe instroom in verblijf vraagt om de juiste interventies op een jongere leeftijd van het kind en vaak ook op meerdere leefgebieden binnen een gezin. We investeren in de regio Nijmegen in de doorontwikkeling van sociale teams, in innovatieprojecten gericht op vindplaats gericht werken (op school, kinderopvang en bij de huisarts) waardoor de vroegsignalering wordt versterkt. Het daadwerkelijk profiteren van de effecten van deze inzet duurt echter een aantal jaren. Daarnaast hebben we als regio te maken met kinderen die nu al in verblijf zitten en een zorgvuldig traject nodig hebben om uit te stromen. Ook dit kan een aantal jaren duren.

De gemeente Wijchen neemt een bijzondere positie in binnen het Rijk van Nijmegen. Zij heeft sinds 2018 een coöperatie van zorg en welzijn, 'Rondom Wijchen'. Dit betekent dat zij de doelstellingen zoals in het dit stuk beschreven belegd bij deze coöperatie. Wat Wijchen nastreeft is het zelfde als de regio maar het proces verloopt anders. Dit wil zeggen niet in nauwe samenwerking met de zorgaanbieders maar onder regie van de zorgaanbieders komt zij tot de plannen op uitvoeringsniveau. Dit maakt dat Wijchen nog volledig samenwerkt in de regio en aansluit bij alle relevante overlegstructuren.

De regio Nijmegen werkt buiten de context van deze aanvraag ook gewoon door aan de andere actielijnen. In bijlage 1 is een overzicht van regionale acties per actielijn opgenomen.

	Bevolking leeftijd 0-18 jaar [personen]	Jeugdzorgtrajecten totaal [aantal]	Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar) [%]
Nederland	3.404.098	369.950	11,2
Berg en Dal	6.176	590	10,4
Beuningen	4.976	540	12,6
Druten	3.831	320	11,5
Heumen	3.239	240	8,5
Mook en Middelaar	1.394	100	9,3
Nijmegen	29.008	3.150	11,0
Wijchen	8.442	790	10,4
Rijk van Nijmegen	57.066	5.735	10,8

In de tabel hierboven zijn enkele cijfers over jeugdhulp weergegeven. In Rijk van Nijmegen zijn ongeveer 57.000 jeugdigen. Ten behoeve van deze jeugdigen worden ongeveer 5700 jeugdzorgtrajecten per jaar ingezet. Van alle jeugdigen maakt 10,8% gebruik van jeugdhulp. Ter vergelijking hebben we ook de cijfers voor Nederland opgenomen; hieruit blijkt dat er in Rijk van Nijmegen iets minder jeugdhulp wordt ingezet dan het landelijk gemiddelde. (Cijfers over 2017, bron CBS)

3. Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien – de opdracht

Jeugdhulp met verblijf is een zware vorm van zorg met een immense impact op het leven van de jeugdige en zijn omgeving. We streven naar het verminderen van inzet jeugdhulp met verblijf en wanneer daar wel sprake van moet zijn, zoeken we naar verblijf in gezinsvormen en staan we voor kortdurende trajecten in verblijf. Met andere woorden: 'Zoveel mogelijk thuis'. We vragen als opdrachtgever de aanbieders om waar mogelijk alternatieven in te zetten zoals intensieve ambulante hulp in de eigen thuissituatie van de jongere, of als dat niet kan in een gezinsvorm zoals pleegzorg, gezinshuizen of een tijdelijke setting zoals een dagbehandeling of een Time Out Huis of logeervoorziening. Ook bij jeugdbescherming en jeugdreclassering gaan we uit van een systeemgerichte aanpak en proberen we zo veel als mogelijk een maatregel te voorkomen door inzet op preventieve jeugdbescherming.

De regio Nijmegen heeft vijf resultaten genoemd binnen de opgave Jeugdhulp met verblijf en Zorg & Veiligheid.

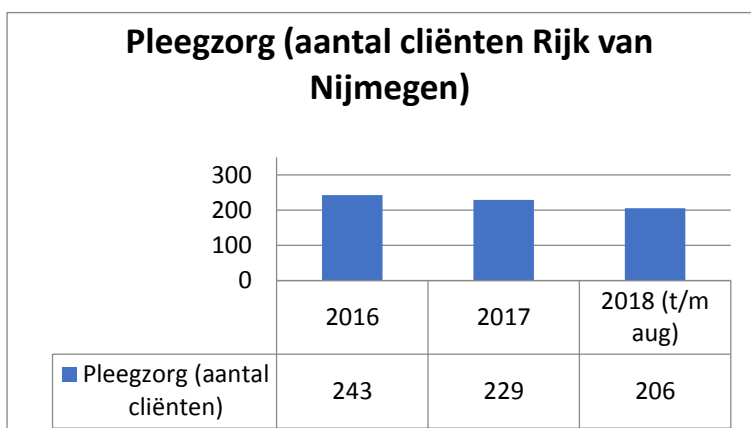
1. **Voorkomen van uithuisplaatsingen:** we willen zoveel mogelijk thuis organiseren zodat er minder kinderen in de zware jeugdhulp terecht komen. Uitgangspunten daarbij zijn: eerst intensieve specialistische gezinsbehandeling, tenzij; en geen 12-minners meer in jeugdhulp met verblijf, tenzij.
2. **Meer gezinsvormen:** daar waar sprake is van een uithuisplaatsing is het doel meer jeugdhulp in een gezinsvorm aan te bieden. We hebben het dan over pleegzorg of een gezinshuis. In de gemeente Nijmegen starten we met een pilot met ketenpartners: niet de kinderen uit huis, maar de ouders uit huis.
3. **Verkorten verblijf:** we sturen op perspectief (zo snel mogelijk naar huis) en ambulante ondersteuning thuis.
4. **Soepele overgang 18-/18+:** van jongvolwassenen wordt verwacht dat ze met 18 jaar zelfstandig kunnen wonen en leven. We ondersteunen deze jongeren adequaat op alle leefgebieden in deze overgang van jeugdzorg naar volwassenzorg. En bieden maatwerk via verlengde jeugdhulp als dat nodig en wenselijk is.
5. **Systeemgerichte aanpak, minder maatregelen en meer preventieve jeugdbescherming:** We willen zo veel mogelijk het gehele gezin/systeem betrekken bij inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering, waarbij we meer inzet willen plegen in vrijwillig kader ter voorkoming van dwang. Daarnaast starten we in de gemeente Nijmegen een pilot waarbij multiprobleemgezinnen vroegtijdig en integraal geholpen worden via een maatwerkaanpak volgens het concept van het Sociaal Hospitaal.

4. Huidige situatie Rijk van Nijmegen

We merken dat we steeds meer en betere cijfers tot onze beschikking krijgen, zowel op lokaal als regionaal niveau. Als we een analyse maken op de verschillende bronnen en cijfers, dan springen onderstaande zaken eruit. Op basis hiervan zijn we in staat met elkaar, zorgaanbieders, verwijzers en ouders/jongeren het goede gesprek te voeren. De opvallende zaken zijn:

- ✓ Een daling in het aantal pleegouders in 2017 ten opzichte van 2016.

Het werven van pleegouders is door de jaren heen complex geworden. Het aanbod sluit vaak niet aan bij de vraag: de doelgroep is zwaarder geworden (meer problematiek, maar ook door het wegvallen van residentiële opvang wordt er een zwaarder beroep op pleeggezinnen gedaan), er wordt vaak een uitvraag gedaan voor meerdere gezinsleden (zoals broertje en zus samen) en er is vraag naar migrantenpleegouders. Pleegzorg alleen lijkt daarnaast niet afdoende te zijn. De jeugdige vraagt gezien de problematiek naast pleegzorg behandel- en begeleidingstrajecten. Dit gecombineerde aanbod is nog onvoldoende bekend en ontwikkeld.

- ✓ Verwijzingen door huisartsen is de afgelopen jaren toegenomen

Uit de cijfers blijkt dat het verwijzen door huisartsen de afgelopen jaren is toegenomen. Investerings in de basis, goede relaties opbouwen met huisartsen, uitrol van de pilots POH- en SOH-er Jeugd bij de huisarts zijn een aantal acties die reeds zijn worden opgepakt. Huisartsen meer betrekken bij de zorg die gecontracteerd wordt en hun poortwachtersfunctie mede inzetten om grip te krijgen op de oorzaken waarom er hulp noodzakelijk is, moeten we verder gestalte geven. Door huisartsen te faciliteren met kennis via SOH- en POH-er Jeugd kunnen we gezamenlijk sturen op de juiste inzet zo tijdig mogelijk en de kanteling maximaal inzetten om af te kunnen schalen waar mogelijk.

- ✓ Positie gemeente Wijchen in de regio

Wat niet uit de cijfers te halen is, maar wel van belang is, is de positie van gemeente Wijchen. Wijchen werkt aangepast samen binnen de regio door de samenwerking met Rndom Wijchen. Besloten is in het Rijk van Nijmegen deze ontwikkeling als een pilot te zien. Dit betekent dat de kennis en ervaring die opgedaan wordt binnen Wijchen nadrukkelijk met het Rijk van Nijmegen wordt gedeeld binnen de verschillende overlegstructuren op de verschillende niveaus.

5. Samenwerking met jeugdhulpaanbieders

We hebben een netwerk gevormd met de 18 instellingen die gecontracteerd zijn voor zorg met verblijf (met 17 aanbieders¹ hebben we een contract en met 1 aanbieder een subsidierelatie, zie bijlage 2). We werken met een gezamenlijke sturingsagenda en een ontwikkelagenda zoals opgenomen in de meerjarige Resultaatovereenkomst Jeugdhulp met verblijf die in januari 2017 is vastgesteld.

We stimuleren substitutie van residentieel verblijf op terrein naar ambulante zorg, pleegzorg en gezinshuizen, zowel met een financiële prikkel als door intensief contractmanagement².

We geven ruimte om het budget voor verblijf in te zetten voor intensieve ambulante zorg en pleegzorg om zo verblijf te voorkomen (substitutie).

We nemen bij de aanbieders de lijsten met kinderen op een leefgroep door om het perspectief op uitstroom te bespreken en te bespoedigen.

We zetten het Casusoverleg Jeugdhulp met Verblijf voort om plaatsingsproblemen van kinderen op te lossen in samenspraak met de aanbieders, sociale teams en gecertificeerde instellingen. Hierin willen we een ontwikkeling naar de voorkant en meer inzet van gezinsgerichte en ambulante vormen. Het casusoverleg wordt eerder in de keten ingezet voor intervisie en advies. Voor Wijchen is dit het Dim overleg (doorbraak, innovatie en maatwerk). Dit overleg heeft een soortgelijke reikwijdte als het casusoverleg.

We brengen de activiteiten in kaart die aanbieders uitvoeren om het voorveld te bereiken.

¹ Waar in deze paragraaf aanbieders staat, betekent dit voor Wijchen Rndom Wijchen (coöperatie van welzijn en zorg).

² Contractmanagement houdt in dat contractafspraken gemonitord worden en dat er frequent overleg plaatsvindt over de voortgang en de resultaten. Dit doen we op ambtelijk en bestuurlijk niveau.

We onderzoeken samen met de aanbieders wat een reëel tarief is voor de verschillende vormen van jeugdhulp met verblijf.

We onderzoeken samen met aanbieders hoe we kwaliteit van de jeugdhulp inzichtelijk kunnen maken met als doel verbeteringen.

We stellen samen met de aanbieders een meerjarig scenario op zodat elk volgend jaar weer een volgende stap gezet wordt naar het einddoel: zo veel mogelijk kinderen groeien zo normaal mogelijk op.

We gaan met aanbieders in overleg voor een nog nader te ontwikkelen aanbod traumaverwerking en ontwikkeling van alternatief aanbod voor leefgroepen (integrale gezinsbehandeling).

Het bekostigingsmodel van jeugdhulp met verblijf is inspanningsgerichte bekostiging (ook bekend als P*Q). Met elke aanbieder wordt een tarief (P) en een volume afgesproken, dat zijn vaak de dagen dat een kind in verblijf is (Q). Hierin gaan we sturen op doorlooptijden. We betalen alleen voor de geleverde zorg.

6. Plan van aanpak op de 5 resultaten

6.1 Voorkomen uithuisplaatsingen

Beoogd resultaat: Krimp van 5-7% op het volume van residentiële zorg (behandelgroepen, terreinvoorzieningen en Jeugdzorg Plus) onder andere door extra ruimte voor intensieve ambulante hulp te voorkomen en verkorting van de verblijfszorg.

Wat doen we al?

De toegenomen vraag naar verblijfsplekken is sinds begin 2016 onderwerp van gesprek met de aanbieders. De transformatie die we nastreven vergt een verandering bij verschillende partijen:

1. Het voorveld bestaande uit huisartsen, scholen, kinderopvang en sociale teams;
2. De gecertificeerde instellingen (voogden) en kinderrechters;
3. De aanbieders van jeugdhulp met verblijf en intensieve ambulante jeugdhulp.

In de regionale projectgroep en netwerk van jeugdzorgaanbieders jeugdhulp met verblijf wordt gewerkt met de sturingsagenda en ontwikkelagenda zoals opgenomen in de Resultaatovereenkomst Jeugdhulp met verblijf die in januari 2017 is vastgesteld en een looptijd heeft tot 2020. Met dezelfde partijen vinden reguliere contractmanagementgesprekken plaats waarin wordt besproken hoe het loopt met de levering van zorg aan cliënten en hoe het staat met diverse afspraken, samenwerking in het veld en de uitnutting van het budget.

Naast het netwerk jeugdhulp met verblijf en het voeren van contractgesprekken sturen we op jeugdhulp met verblijf door de uitvoering van het casusoverleg met verblijf, project 18-/, impuls pleegzorg en we zijn bezig met de ontwikkeling van een beter monitoringssysteem van het sociaal domein.

Wat gaan we doen?

Intensivering van de sturingsagenda

Op onderdelen gaan we intensiever met de sturingsagenda aan de slag. Het gaat om de volgende actiepunten:

Doorontwikkeling Casusoverleg Jeugdhulp met verblijf

We richten ons hierbij voornamelijk op een kwaliteitsimpuls, opzet monitoringkader en agenda. Het gaat hierbij niet alleen om casuïstiek die ingebracht wordt, maar ook het actief volgen van casussen (follow up) en herindicaties. Wat zijn daarbij opbrengsten en in hoeverre wordt na een half jaar nog steeds het advies van het casusoverleg gevolgd. Dit moet uiteindelijk ertoe leiden dat minimaal vijf casussen niet geplaatst worden, maar inzet hebben op intensieve ambulante hulp (bijvoorbeeld via inzet MST).

Geen uithuisplaatsingen naar leefgroepen bij 12-, tenzij

Een kind jonger dan 12 jaar uithuisplaatsen heeft vaak meer schadelijke gevolgen voor de ontwikkeling van het kind, dan aanvankelijk werd gedacht. In die leeftijd gaan we geen kinderen meer in residentiële zorg onderbrengen, tenzij veiligheid nadrukkelijk in het geding is. Ouders worden nadrukkelijk in hun ouderrol aangesproken. Ouders en waar mogelijk het kind worden betrokken bij besluitvorming.

We starten altijd met MST. Daarnaast plaatsen we kinderen van 12- niet meer residentieel, maar in alternatieve gezinsvorm. Dit alles onder voorwaarde dat veiligheid niet in het geding is.

JIM als mogelijke hulp ter voorkoming van uithuisplaatsingen

Jouw Ingebrachte Mentor (JIM) wordt bij tien casussen ingezet, waarbij wordt samengewerkt met het informele netwerk rond een jongere. Het doel is de jeugdige meer centraal te stellen, waardoor bijvoorbeeld een uithuisplaatsing voorkomen kan worden of dat bij uithuisplaatsing het belang van de jongere beter in beeld blijft. De tien casussen worden op uitkomsten gemonitord en bij succes leidt dit tot verdere uitrol.

Meer 'tussenvormen' en ambulante zorg door inzet van integrale gezinsbehandeling

Er is een breed gedeelde consensus dat jeugdzorg met verblijf een uiterste optie is, als thuisblijven echt geen mogelijkheid meer is. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat de mogelijkheden voor ambulante zorg nu beperkt zijn. Door daar meer op in te zetten kunnen kinderen/jongeren langer thuis blijven. Daarbij kan ook creatiever gebruik gemaakt van andere mogelijkheden in de sociale omgeving van het kind (vertrouwenspersoon, onderwijs, buitenschoolse opvang of naschoolse dagbehandeling, logeren et cetera). Met aanbieders, jongeren en ouders wordt ingezet op de ontwikkeling van product integrale gezinsbehandeling. Wat zijn in onze regio werkbare alternatieven voor leefgroepen. In gemeente Nijmegen starten we samen met een aantal jeugdzorgaanbieders in dit kader een pilot: niet de kinderen uit huis, maar de ouders uit huis.

6.2 Meer gezinsvormen

Beoogd resultaat: Groei van 11% op het volume van pleegzorg en 3% op gezinshuizen in 2021³ t.o.v. 2017. Een stijging in aantal plaatsen gezinsvorm. Stand begin 2018: 225 plaatsen (175 pleegzorg, 50 gezinshuizen). Op pleegzorg: totale stijging 20 plaatsen over drie jaar. Om dit resultaat te kunnen

³ Als deze stijging wordt gerealiseerd zit het Rijk van Nijmegen op de gemiddelde landelijke norm; te weten 50% van alle verblijfsplekken in pleegzorg en 10% van alle verblijfsplekken in gezinshuizen.

bereiken dienen we 160 pleegouders te werven (voor iedere match zijn er gemiddeld 8 pleegzorgouders nodig). Op gezinshuizen: In totaal een stijging van 2 plekken.

Wat doen we al?

In de periode 2016-2017 is gewerkt aan de uitvoering van het Transformatieplan Pleegzorg Regio Nijmegen met de gemeenten en vier pleegzorgaanbieders. Pleegzorg speelt (net als andere gezinsvormen) een belangrijke rol binnen de transformatie van jeugdhulp met verblijf. De regio Nijmegen blijft in het aantal pleeggezinnen achter bij andere regio's. Samen met de pleegzorgpartijen is gewerkt aan de volgende uitgangspunten:

1. Ouders hebben een duidelijke plek binnen pleegzorg;
2. Pleegouderschap vraagt veel, hierop moet de ondersteuning ingericht zijn;
3. We streven naar zo min mogelijk overplaatsingen/breakdown;
4. Het bieden van maatwerk;
5. Inzet van meer pleegzorg.

Wat gaan we doen?

Stevige impuls op pleegzorg

Ondanks de inzet en afspraken stijgt het aantal pleeggezinnen in de regio Nijmegen nog onvoldoende. We zetten de komende periode fors in op:

1. Voorkomen van breakdown:
 - a) Een noodfonds voor kosten die op dit moment niet worden vergoed. Voor ca. 10% van de doelgroep is dit nodig. Het gaat dan om een bedrag van maximaal € 25.000 in totaal;
 - b) Het faciliteren van een intensieve start door een pakket aan bouwstenen aan de voorkant in te zetten;
 - c) Ontlasten van pleegouders door huishoudelijke hulp toegankelijk te maken.
 - d) Creëren van een netwerk van opvangouders met als doel: stimuleren van uitwisseling en verbinding. Aansluiten op behoeftes aan zorg, ondersteuning en scholing. Aandacht daarvoor ontbreekt te vaak en er ligt nog terrein braak waar nog meer kennis ontwikkeld kan worden, bijvoorbeeld om kinderen beter te leren hechten in een nieuwe omgeving.
2. Een doorlopende lijn van meeleefgezinnen naar pleegzorggezinnen.
We willen samen met ketenpartners toewerken naar een pleegzorggezin loopbaan. Er zijn verschillende vormen van buurt- en steungezinnen, meeleefgezinnen, weekendpleegzorggezinnen, pleegzorg en pleegzorgplus gezinnen beschikbaar. Dit palet gaan we uitbreiden, zodat er meer maatwerk mogelijk is. Ouders die kinderen in hun eigen gezinssituatie willen opvangen worden begeleid, ondersteund en hebben de mogelijkheid te switchen in zwaarte van ondersteuning van een kind.
3. Stevige inzet op werving van pleegzorgouders
De doelstellingen gaan we behalen door extra te investeren in de communicatie en werving ten behoeve van potentiële pleegouders. De pleegzorginstellingen werken aan lokale wervingsagenda's om zoveel mogelijk kindgericht te kunnen werven. Bijzondere aandacht gaat uit naar migranten en J-LVB pleegouders.
4. Substitutie bij aanbieders
Aanbieders mogen een deel van het substitutie effect inzetten in combinaties van logeren en dagbehandeling. Hiermee worden ouders ontlast en kan er meer dan voorheen aan een

realistisch perspectief gewerkt worden met MST. Daarnaast ook substitutie van residentieel naar gezinshuis en van residentieel naar meer flexibele opvang.

Stimuleren van gezinshuizen.

Geïnterviewd wordt welke gezinshuisvormen er zijn en welke behoefte er is binnen de populatie. We denken bijvoorbeeld aan duur, inzet behandeling, cliëntpopulatie, crisis, broertjes en zusjes bij elkaar. Op basis van deze inventarisatie worden verschillende vormen van gezinshuizen gestimuleerd. Dit wordt meegenomen in de contractbesprekingen met aanbieders (substitutie).

6.3 Verkorten verblijf

Beoogd resultaat: De gemiddelde duur J&O-verblijf is één jaar. Deze willen we met inzet op andere producten verkorten naar 10 maanden per 31-12-2020. De gemiddelde duur J-LVB is drie jaar en deze willen we verkorten naar 2 jaar en 6 maanden per 31-12-2020.

Wat doen we al?

In de contractgesprekken met jeugdhulpaanbieders wordt gestuurd op perspectief op uitstroom door de lijst met kinderen op leefgroep te bespreken. In het Casusoverleg Jeugdhulp met Verblijf worden besproken casussen gemonitord en op afgesproken tijdstip geëvalueerd waarbij perspectief voor kind centraal staat, door waar mogelijk versnelde uitstroom en verkorten duur verblijf.

Wat gaan we doen?

Gezinsgericht werken

Jongeren verblijven korter op leefgroepen en keren vaker terug naar huis als gezinsgericht wordt gewerkt. Dat blijkt uit een van de onderzoeken die werd gedaan in het ZonMw-programma Longitudinale effectmonitor JeugdzorgPlus. In de nieuwe subsidieafspraken met de gecertificeerde instellingen zijn gezinsgerichte producten toegevoegd. Daarbij zijn de gecertificeerde instellingen gevraagd per 1-1-2019 met een transformatieplan te komen om deze beweging vanuit aanbieder en met inachtneming van perspectief jeugdige en/of ouders te entameren.

Samenwerken met een nieuwe Gecertificeerde Instelling (GI)

We laten, naast onze bestaande GI's, een vierde gecertificeerde instelling toe vanaf 2019, welke in het geheel gezinsgericht werkt. Deze GI werkt met gezinsmanagers en doet wat nodig is binnen het gezin. De idee is dat daarmee vaker uithuisplaatsingen voorkomen worden, en bij uithuisplaatsingen de duur verkort kan worden. We monitoren dit zorgvuldig.

Nazorgtraject in samenwerking tussen sociaal team en zorgaanbieder

Het sociaal team neemt in een aantal casussen van Pluryn de regie over waar een jeugdige uit verblijf komt. Dit om hulpverlening thuis op te starten, netwerk in stelling te brengen, onderwijs/dagbesteding regelen, vinger aan de pols houden om ervaring op te doen, vertrouwen op te bouwen. Het aantal casussen moet in goed overleg met Pluryn en sociale teams vastgesteld worden. Door middel van monitoren bezien of dit leidt tot verkorten duur verblijf.

Specialistische zorg tijdig inzetten

Door kinderen en gezinnen eerder specialistische diagnostiek en zorg te bieden en niet pas in geval van crisis, is de kans groter dat een kind thuis kan blijven of na een korte periode uithuisplaatsing, of opname met ouders samen na relatief korte tijd weer terug kan naar huis. Dit vraagt om een investering aan de voorkant (zowel in middelen als de te betrekken expertise), maar heeft op de

langere termijn een positieve uitwerking.

In de contracten met jeugdhulpaanbieders is gesteld dat de aanbieder zorgt voor aanwezigheid en continuïteit van medewerkers per gebied (gemeente en wijk). Professionals hebben korte lijnen met elkaar, met verwijzers en met vindplaatsen zoals sociale teams, huisartsen, scholen en kinderopvang. Deze professionals in de wijk vormen ook de schakel naar specialisten bij de zorgaanbieders. Gevolg van het gebiedsgericht werken is dat er een sterk lokaal netwerk ontstaat waarin professionals elkaar, de wijk en het sociale team goed kennen en nauw met elkaar samenwerken.

6.4 Soepele overgang 18-/18+

Beoogd resultaat: De overgang van kwetsbare jongeren die uitstromen uit een residentiële instelling na bereiken van meerderjarigheid verloopt soepel. Daarmee bedoelen we dat zij indien nodig wenselijke vervolgondersteuning (wonen, werk/onderwijs/dagbesteding en begeleiding) ontvangen, waarbij de insteek is dat er naar oplossingen wordt gezocht indien eventuele belemmeringen, bijvoorbeeld leeftijdsgrenzen op basis van wet-®elgeving, een adequate situatie van de jongere onnodig frustrereert. Partijen (zorg, onderwijs, huisvesting, welzijn, inkomen) werken hierbij adequaat samen.

Wat hebben we gedaan?

In alle deelovereenkomsten van 2018 met de jeugdhulpaanbieders (met verblijf) is opgenomen dat de zorgaanbieders in hun plannen van aanpak moeten opnemen dat ze hun cliënten voorbereiden op de situatie als ze 18 jaar worden. De basis voor de afspraken ligt in een onderzoek naar eventueel wenselijke vervolgondersteuning na het bereiken van de meerderjarigheid voor kwetsbare jongeren afkomstig uit een residentiële instelling of in ieder geval dat de vervolgsituatie adequaat is geregeld.

Wat gaan we doen?

Elke regiogemeente maakt een lokaal plan van aanpak per 1 oktober 2018. Deze worden regionaal besproken en er wordt gekeken en geleerd van elkaars ervaringen.

We realiseren tien wooneenheden met begeleiding voor kwetsbare jongeren na verblijf in een residentiële instelling door het bereiken van de meerderjarigheid. De gemeenten, jeugdhulpaanbieders en woningbouwcorporaties maken met elkaar afspraken over het realiseren van minimaal tien wooneenheden voor deze kwetsbare doelgroep voor 2021. Naast woonruimte is er standaard een afspraak over begeleiding met alle betrokken partijen.

6.5 Systeemgerichte aanpak, minder maatregelen en meer preventieve jeugdbescherming:

Beoogd resultaat: 10% minder inzet dwangmaatregelen in 2020 in verhouding tot 2017.

Wat hebben we gedaan?

Afgelopen jaren zijn drie gecertificeerde instellingen gesubsidieerd. De inzet lag vooral in het voorkomen van dwang en het stimuleren van drang. GI's hebben invulling gegeven aan het product consultatie en advies met het idee dat kennis overgebracht worden naar het preventieve veld. Met de GI's zijn afspraken gemaakt over de inzet van niet gecontracteerd aanbod

Wat gaan we doen?

Systeem/gezinsgericht aanpak wordt gestimuleerd

Een vierde GI wordt in 2019 toegelaten. Deze werkt in het geheel gezinsgericht door middel van inzet van gezinsmanagers. Dit product is meegenomen in het nieuwe subsidiebestek welke vanaf 1-1-2019 van kracht gaat. De idee is dat ook de andere drie GI's ruimte vrij maken in hun begroting om gezinsgericht te werken. Ouders behouden regie. Het netwerk om de jeugdige wordt actief betrokken.

Minder maatregelen, meer preventieve jeugdbescherming

We zetten in op preventie jeugdbescherming. Dit product wordt vanaf 2019 ruimer ingekocht zowel in financiën als in tijd, zodat er meer gebruik van gemaakt kan worden. Preventieve jeugdbescherming wordt opgevat als een attitude die past bij correct professioneel handelen. Het vraagt een goed samenspel tussen GI's en de sociale teams. Eigen regie en verantwoordelijkheid van ouders blijft onverkort van kracht. Het gaat hier om zoeken naar oplossingen door middel van samenwerking. Het is daarbij niet vrijblijvend, maar een laatste mogelijkheid dwang te voorkomen.

Afspraken over op- en afschalen tussen vrijwillige hulp naar het gedwongen kader en weer afschalen naar vrijwillige hulp

Afspraken worden gemaakt tussen GI's en sociale teams over sneller op- en afschalen.

COB doorontwikkelen naar een jeugdbeschermingstafel

Het Casusoverleg Bescherming wordt doorontwikkeld naar een jeugdbeschermingstafel. Het belangrijkste verschil is dat ouders en indien mogelijk jeugdige zelf aan tafel zitten om afspraken te maken ter voorkoming van een maatregel.

Aanpak ter voorkoming van complexe echtscheidingen

Doormiddel van lokale pilots in de regio wordt gekeken naar de borging van kennis en deskundigheid rondom complexe scheidingen op een centraal punt per gemeente. Daarnaast worden de interventies (ook niet-hulpverlening) in beeld gebracht en er wordt een richtlijn ontwikkeld zodat professionals op het juiste moment de meest passende interventie inzetten. Doel is om de schadelijke gevolgen voor kinderen zoveel mogelijk te beperken en onnodige inzet van hulpverlening te voorkomen. Op provinciaal niveau (G7) wordt bekeken of Gelderland als pilot mee kan doen in het landelijke programma Scheiden Zonder Schade; ons regionale traject wordt hierbij betrokken.

Kind centraal in multiprobleemgezinnen

Het ontwikkelen van een andere methode op de werkvloer op basis van het nog meer centraal stellen van het kind. Concreet gaan we in eerste instantie met vijf multiprobleemgezinnen aan de slag. Het doel is het voorkomen van uithuisplaatsingen.

Doorbraakaanpak bij gezinnen met problemen op meerdere leefgebieden

We ontwikkelen een pilot in de gemeente Nijmegen om multiprobleem gezinnen vroegtijdig en integraal te helpen via een maatwerkaanpak volgens het concept van het Sociaal Hospitaal. Doel is om in gezinnen waar problemen zich opstapelen vroegtijdig in te grijpen en inzet van zware jeugdhulp en uithuisplaatsingen te voorkomen. Dit doen we door voor deze gezinnen hun eigen meest logische maatwerkplan maken. Waarmee zij zelf denken het beste geholpen te zijn. We verwachten dat deze maatwerkplannen over de hele linie zowel beter als goedkoper zijn. Beter in de zin dat de beleefde kwaliteit van leven van de huishoudens toeneemt. En goedkoper in termen van totale maatschappelijke kosten en baten. Omdat de maatwerkplannen van Sociaal Hospitaal vaak

gepaard gaan met een bureaucratische of organisatorische uitzondering (doorbraken), legitimeren we die plannen nauwgezet. Immers, maatwerk en willekeur zijn twee kanten van dezelfde medaille. Daarom is ieder plan voorzien van een eigen micro kosten-batenanalyse én van een juridische onderbouwing. Naast een kwalitatieve onderbouwing over de verwachte toename van de kwaliteit van leven.

7. Monitoring en registratie

De vijf resultaten die beschreven staan, worden in indicatoren vertaald en gemonitord. Dit gebeurt in de basis in het systeem Initi8. Deze monitor en registratie is kwantitatief van aard en wordt ook nu al gebruikt voor de, per kwartaal, gemaakte managementrapportage. In deze rapportage staat een cijfermatig overzicht van alle vormen van gebruik jeugdhulp in regio Rijk van Nijmegen. Wijchen zal hierbij haar eigen gegevens opleveren zodat er een regionaal beeld en vergelijk ontstaat. Daarnaast willen we als regio een lerende regio blijven, door ook kwalitatieve monitoring uit te voeren. De werkgroep die deze doorontwikkeling Jeugdhulp met Verblijf en Zorg & Veiligheid gaat uitvoeren, maakt met elkaar afspraken over kwalitatieve resultaten op basis van outcome indicatoren. In het Transformatieproject van de Academische Werkplaats Jeugd Inside Out worden momenteel tien casussen van jeugdigen in jeugdhulp met verblijf geanalyseerd met de Effectencalculator. Wanneer de rapportages gereed zijn gaan we met jeugdigen en ouders een Transformatiedialoog organiseren om de het verhaal achter de cijfers te duiden.

Tevens zullen we onze resultaten aanbieden aan de G7 en bespreken om tot een uitwisseling te komen van goede voorbeelden op Gelderse schaal.

De regio sluit daarnaast aan bij het CBS traject om de kwaliteit van de Jeugdhulp in kaart te brengen. Het is een wettelijke eis om outcome eisen te stellen in het jeugdbeleid. Aansluiten bij CBS voorkomt extra uitvragen en registratiedruk bij aanbieders. CBS had al zicht op de indicatoren 1 Uitval en 3.2 geen nieuwe start zorg. Het aanleveren van Outcome Indicatoren 2. Clienttevredenheid en 3.1 De mate waarin cliënten zonder hulp verder kunnen is verplicht per 1 juni 2018 (levering 1 juli). Deelnemers aan de Pilot waaronder zorgaanbieders van Nijmegen spannen zich in om ook 3.2 Probleemafname en 3.4 realisatie doelen volgens de cliënt aan te leveren.

De invoering van het registreren van de gegevens vormt bij zorgaanbieders vaak nog een uitdaging. NJI benadrukt dat de cijfers geen doel op zich zijn. Het is van groot belang dat ze intern gebruikt worden voor de reflectie op de hulpverlening. Ze moeten niet met oogkleppen op gebruikt worden voor het afrekenen van zorgleveranciers.

8. Financiën

De rijksoverheid gaat voor de jaren 2018 tot en met 2020 jaarlijks een bijdrage van € 36 miljoen aan transformatiebudget beschikbaar stellen. Deze middelen zijn voor 50% afkomstig uit het gemeentefonds en daarnaast stelt het rijk zelf € 54 miljoen beschikbaar. De totale bijdrage bedraagt daarmee € 108 miljoen.

Voor het Rijk van Nijmegen is per jaar € 671.185,- beschikbaar voor de duur van drie jaren. Deze bijdrage is vastgesteld naar rato van het totaal aantal kinderen tot 23 jaar op 1-1-2018, en onder

voorbehoud dat het rijk instemt met de aanvraag voor deze middelen). In de decembercirculaire 2018 zal het transformatiebudget worden verdeeld. Het transformatiebudget wordt via een decentralisatie-uitkering aan de grootste gemeente in desbetreffende jeugdzorgregio uitgekeerd. In dit geval dus aan Nijmegen.

Kostenverdeling Transformatiebudget

Het idee is dat er globaal twee verschillende kostensoorten zijn, te weten kosten verbonden aan de vijf resultaten (75%) en kosten verbonden aan de overige onderdelen (25%). De kosten voor de vijf ontwikkellijnen worden nu gelijkelijk over de resultaten verdeeld. De regionale werkgroep Jeugdhulp met Verblijf en Zorg & Veiligheid concretiseert de verschillende resultaten en komt met een voorstel rond de concrete verdeling van middelen.

Deze wordt jaarlijks, voorafgaand aan een jaar, geaccordeerd. Voor 2018 zal eerst afgewacht worden of de bijdrage beschikbaar wordt gesteld (december 2018) en wordt een uitgewerkte begroting⁴ in het eerste kwartaal 2019 vastgesteld. De uitgaven 2018 beperken zich tot projectcoördinatie en beheer en eerste acties. De inschatting is, dat globaal 30% van het budget nodig is en dat het restant meegenomen wordt in de jaren 2019 en 2020.

Gelijktijdig wordt een voorstel voorbereid met nadere spelregels rond het uitgeven van budgetten. Hier kan gedacht worden aan het betrekken van zorgaanbieders, het niet mogen inzetten van middelen voor individuele gezinnen of jeugdigen (gaat via de reguliere contracten) en minimaal twee gemeenten hebben betrokkenheid bij een actie. Daarnaast is een voorstel over rollen, taken, verantwoordelijkheden en capaciteit in voorbereiding welke gelijktijdig aan het hoofdenoverleg wordt voorgelegd.

⁴ De resultaten op Jeugdhulp met Verblijf moeten dan nog wel ook rechtstreeks aan Wijchen worden toegekend. Zorg & Veiligheid gebeurt al in het geheel regionaal.

Regionale samenwerking – de inrichting

De regiogemeenten werken samen aan de inkoop en uitvoering van Wmo en Jeugdhulp. Daarvoor zijn de volgende structuren ingericht:

- Er is een regionaal ondersteuningsbureau (ROB) voor de contractering en het contractmanagement. Het ROB werkt voor de gehele regio; met Wijchen zijn echter aangepaste afspraken gemaakt middels een dienstverleningsovereenkomst.
- Wethouders, hoofden van de gemeentelijke uitvoering, beleid en financiën stemmen af in regionale overleggen.

De overlegstructuur kenmerkt zich door een informele inrichting. Het is een consensusmodel. Mandaat wordt soms aan gemeente Nijmegen verleent, maar alleen binnen de door gemeenteraden en/of colleges vastgestelde kaders.

Voor de uitvoering van dit transformatieplan zal een budgethouder worden gemandateerd. Dit wordt uitgevoerd door gemeente Nijmegen in de persoon van mevrouw Arens, Manager Jeugd en Passend Onderwijs, gemeente Nijmegen.

Regionaal team

Een regionaal team Jeugdhulp met Verblijf en Zorg & Veiligheid is opgezet. In dit team functioneren beleidsadviseurs van de verschillende gemeenten (Beuningen, Wijchen en Nijmegen), contractmanagers van het ROB, alsmede een regionaal financieel adviseur. Dit team heeft een door het regionaal hoofdenoverleg aangewezen opdrachtgever.

9. Communicatie

Algemeen

Dit plan kenmerkt zich door concreet te behalen doelen en resultaten. Om dit te behalen is communicatie van groot belang. Het is voor aanbieders, verwijzers en gemeenten van belang te weten waar de prioriteit vanuit de regionale samenwerking de komende jaren komt te liggen. In de komende maanden wordt gewerkt aan een communicatieplan, waarbij de verschillende stakeholders en de manier waarop ze benaderd worden, nader beschreven en geconcretiseerd worden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan kennis delen en ervaringen uitwisselen op lokaal, regionaal en bovenregionaal niveau.

Aanbieders

Met aanbieders wordt op 3 oktober een vervolgbijeenkomst rond Jeugdhulp met Verblijf georganiseerd. Deze bijeenkomst zal, naast concrete voorstellen voor contractafspraken 2019, eveneens worden gebruikt om dit plan toe te lichten en wederzijdse verwachtingen af te stemmen. De regionale bijeenkomsten met aanbieders vinden gedurende de periode van het transformatiefonds minimaal twee keer per jaar plaats.

Jongeren, gezinnen en adviesraden

Meerdere concreet benoemde resultaten zullen specifieke inzet en aandacht vragen van ouders, jongeren en adviesraden. Deze inzet wordt per genoemde actie beschreven.

Bijlagen

1. Samenhang tussen de overige actielijnen en het regio-programma Wmo - Jeugd
2. Lijst van gecontracteerde aanbieders Jeugdhulp met Verblijf

Indien gewenst kan de beleidsnota “Kracht door verbinding” en “Het Regioprogramma WMO en Jeugd 2018” worden nagezonden.

Bijlage 1 Samenhang tussen actielijnen uit het Transformatiefonds Jeugd en het regio-programma Wmo – Jeugd.

In de regio Rijk van Nijmegen wordt sinds vele jaren nauw samengewerkt. Al ruim voor de transitie van de jeugdzorg een feit was, zijn er vele verschillende regionale projecten uitgevoerd.

Met hulp van verschillende provinciale subsidies hebben de regiogemeenten in de regio Nijmegen in de jaren 2013- 2016 de transitie van de jeugdzorg en WMO goeddeels regionaal vormgeven. Doel was en is een regionale, conform afspraken functionerende, zorgstructuur die zoveel als mogelijk recht doet aan de uitgangspunten van de visie.

Anno 2018 is de regionale samenwerking nog altijd stevig. Er is een regionaal werkproces ingeregeld ten behoeve van de regionale contractering en de rol van het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB) dat onder andere de contractmanagers levert.

De regio Rijk van Nijmegen werkt met een regioprogramma. Per actielijn is aangegeven welke resultaten van het regioprogramma bijdragen aan het resultaat. De aanvraag voor een extra financiële impuls uit het Transformatiefonds Jeugd willen we in deze specifiek inzetten op actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien. Wij denken dat we door het aanbrengen van focus, maar wel met een integrale werkwijze, het meest kunnen betekenen voor de kinderen, jongeren en het gezin.

Dat betekent niet dat er op de andere actielijnen geen inspanningen gepleegd worden. Er is een regioprogramma vastgesteld in het Regionaal Portefeuillehouders Overleg Zorg en Welzijn waarin staat beschreven welke acties worden uitgevoerd de komende jaren. Hieronder per actielijn een verwijzing naar de uitgewerkte formats uit het regio programma WMO- Jeugd van het rijk van Nijmegen.

Actielijn 1: Een betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen --> Regioprogramma, bijlage 4, lokale transformatieagenda's

De gemeenten in de regio Nijmegen werken intensief samen, maar zijn autonoom in het vormgeven van hun lokale toegang tot zorg en ondersteuning en de transformatie daarvan. Betere toegang zien wij niet alleen als een stel goed toegankelijke verwijzers naar specialistische hulp maar ook als een pro-actief en preventief stelsel van jeugdhulp ter voorkoming van specialistische hulp op de vindplaatsen.

Wat de betreft de verwijzers: In het Rijk van Nijmegen zijn 20 sociale teams actief die samen met de overige wettelijke verwijzers de toegang tot jeugdhulp ten uitvoering brengen. De organisatievorm van deze sociale teams is verschillend van aard. Dit varieert van netwerkorganisaties tot eigen entiteiten en een onderdeel van het gemeentelijk apparaat.

Alle verbeteracties zijn erop gericht om minder door te verwijzen naar de jeugdhulp, maar de expertise jeugdhulp erbij te halen:

A. Tweedelijns zorg dichterbij het sociaal team

In de contracten met jeugdhulpaanbieders is gesteld dat de aanbieder zorgt voor aanwezigheid en continuïteit van medewerkers per gebied (gemeente en wijk). Professionals hebben korte lijnen met elkaar, met toeleiders en met vindplaatsen zoals sociale teams, scholen en kinderopvang. Deze professionals in de wijk vormen ook de schakel naar specialisaties bij de zorgaanbieders. Gevolg van het gebiedsgericht werken is dat er een sterk lokaal netwerk ontstaat waarin professionals elkaar, de wijk en het sociale team goed kennen en nauw met elkaar samenwerken. Dit draagt bij aan samenhang van zorg (één gezin - één plan), kennis bij de toeleiders, vroegsignalering op de vindplaatsen, passende inzet van zorg en optimaal gebruik van de collectieve en informele voorzieningen in de wijk. Er wordt van opdrachtnemer/jeugdhulpaanbieder verwacht dat hij zijn professionals actief laat deelnemen aan het vormen van een sterk lokaal netwerk. Hiermee komt de jeugdexpertise dichtbij beschikbaar voor de sociale teams, waardoor sneller de zorgprofessional betrokken kan worden bij een jeugdige voor korte interventies en de mogelijkheid tot specialistische consultatie. Doorontwikkeling kan zijn dat daadwerkelijk expertise in het sociale team gaat plaatsnemen, we zijn echter gestart op de vindplaatsen.

B. Ondersteuning en tweedelijns zorg dichterbij de huisarts en jeugdarts

In de regio Nijmegen werken we, samen met de jeugdhulpaanbieders aan het dichterbij brengen van met name de J-GGZ expertise naar de huisarts en jeugdarts door de inzet van (specialistische) praktijkondersteuners (SOH) Jeugd en de praktijkondersteuner huisarts (POH) en er vindt een pilot specialistische ondersteuner jeugdarts (SOJ) plaats. In verschillende gemeenten worden pilots uitgevoerd en gemonitord.

C. Expertise rondom de kinderopvang en de school

Er worden stevige verbindingen gelegd met de kinderopvang en onderwijs door een goede aansluiting van jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk, leerplicht en de sociale teams. In enkele gemeenten draaien innovatieprojecten gericht op het toevoegen van tweedelijns jeugdzorgexpertise in het primair onderwijs (project De school als vindplaats) en de kinderopvang (project Passende Kinderopvang).

Actielijn 2: zie inhoud aanvraag Transformatieplan

Actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen --> Regioprogramma, resultaat 12:

Resultaat 12 Minder schooluitval en vroeginterventie op opvang en school leiden tot minder kinderen in dure vormen van jeugdzorg, in aansluiting jeugd op passend onderwijs.

Omschrijving:

Verbinding tussen opvang, onderwijs en jeugdhulp. Schoolse en niet-schoolse problematiek wordt vroegtijdig gesignaleerd. Passende zorg en ondersteuning vanuit opvang, onderwijs en jeugdzorg is in samenhang beschikbaar. Verzuim, thuis zitten en schooluitval wordt zoveel mogelijk voorkomen.

Doel: Kinderen gaan naar school en ontvangen het type onderwijs dat aansluit bij hun behoeften en mogelijkheden.

Acties:

1. Maatschappelijke Business Case innovatieproject school als vindplaats
2. Maatschappelijke Business Case innovatieproject passende kinderopvang
3. Inkoop dyslexie en toestroom proberen te verminderen
4. Dossier Maartenschool. Doorontwikkeling samenloop speciaal onderwijs en jeugdhulp
5. Sturing op meer preventieve inzet door Bureau Leerplicht
6. Uitwerking convenant onderwijs – jeugd V.O.
7. Participatie in de Academische Jeugd Werkplaats

Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden --> Regioprogramma, resultaat 21

Resultaat 21 Integraal aanbod 18-/18+ voor alle kwetsbare jongeren die 16 jaar zijn en verblijven in een residentiële instelling voor jeugdhulp en pleegzorg en na hun 18e jaar nog zorg behoeven. Dit aanbod is ingebed in een regionale organisatiestructuur.

Omschrijving:

De regio Nijmegen wil voor kwetsbare jongeren komen tot een integrale aanpak die samen met jongeren, opvoeders en professionals is ontwikkeld. De integrale aanpak moet jongeren kansen bieden (toekomstperspectief) enerzijds en moet voorkomen dat deze jongeren afglijden c.q. tussen wal en schip belanden. Onder kwetsbare jongeren wordt verstaan alle jongeren die vanaf 1 januari 2017 18 jaar of jonger zijn en momenteel verblijven in een residentiële instelling voor jeugdhulp of pleegzorg.

Doel:

- Opzetten van een regionale organisatiestructuur t.b.v. de integrale aanpak t.b.v. kwetsbare jongeren;
- Organiseren van een integraal aanbod t.b.v. de integrale aanpak t.b.v. kwetsbare jongeren.

Acties:

De volgende onderdelen zijn in ieder geval onderdeel van het resultaat:

- Op basis van onderzoek naar wenselijke vervolgondersteuning na het bereiken van de meerderjarigheid voor kwetsbare jongeren afkomstig uit een residentiële instelling voor jeugdigen aanvullende afspraken te maken in de contractering 2017 en verder.
- De sociale teams, de GGD, huisartsen en jeugdartsen te verzoeken om – als kwetsbare jongeren vanuit een residentiële instelling voor jeugdigen zich melden – ongeacht hun leeftijd een integrale probleemanalyse uit te voeren, en pas als duidelijk is wat er moet gebeuren een procedure richting een toekenning van een voorziening in gang te zetten, zodat jongeren niet meer tussen twee regelingen in kunnen vallen.
- Betere contractuele afspraken te maken ten aanzien van nazorg, monitoring en informatieoverdracht in de inkoop 2017 en verder.
- Aanvullend woonruimte met begeleiding beschikbaar te stellen voor 10 jongeren afkomstig uit deze regio uit een residentiële instelling voor jeugdigen. Te onderzoeken in overleg met zorgaanbieders en corporaties hoeveel uitbreiding aan zelfstandige en onzelfstandige woonruimte noodzakelijk is om voor de komende jaren jongeren uit een residentiële instelling voor jeugdigen het perspectief op een zelfstandig bestaan te kunnen bieden.
- Lokale actieplannen uitwerken zodat in elke gemeente een integraal aanbod beschikbaar is.

Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt --> Regioprogramma, resultaat 10 en 19

Resultaat 10 Getransformeerde voorzieningen jeugd en veiligheid door coördinatie van de keten jeugd en veiligheid

Omschrijving:

Sturen op de ketensamenwerking tussen gemeenten, sociale teams, gecertificeerde instellingen (GI's), Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, veiligheidshuis, justitiële keten. Zodat alle partijen in de keten weten wat de ander doet en met elkaar aan getransformeerde vormen van jeugd en veiligheid werken. Aansluiting gemeentelijke inkoop op landelijke ontwikkelingen vanuit ministerie VWS en justitie. Per 1-1-2019 verwachten wij te starten met de Jeugdbeschermingstafel.

Doel: kinderen groeien op in een veilige omgeving.

Acties:

Dit wordt uitgewerkt in verschillende deelprojecten:

1. Complexe echtscheidingen
2. Analyse spoed en crisis
3. Transformatieplan jeugdbescherming en jeugdreclassering
4. Inkoop GI's
5. Doorontwikkeling van COB (casusoverleg bescherming) naar Jeugdbeschermingstafel
6. Aansluiten veiligheidsketen bij Casusoverleg zorg met verblijf
7. Casemanagement
8. Aansluiting bij G7 overleg tussen de 7 Gelderse regio's

Resultaat 19 Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM)

Omschrijving:

Sinds de invoering van de decentralisaties zijn alle gemeenten verantwoordelijk voor de gehele ketenaanpak op het gebied van geweld in huiselijke kring. De gemeente Nijmegen heeft, als voormalige centrumgemeente, een voortrekkersrol in de regio Gelderland Zuid als het gaat om regionale afstemming over de aanpak van Huiselijk geweld en Kindermishandeling. In 2016 is de regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vastgesteld in de colleges van de gemeenten in Gelderland Zuid, met daarin de regionale ambities beschreven.

Doel: de duur, de ernst en de kans op herhaling van huiselijk geweld en kindermishandeling nemen af in de regio Gelderland Zuid.

Resultaat:

- Preventie: het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Signaleren: het in een vroeg stadium opsporen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Stopzetten geweld: stoppen van onwenselijk gedrag en veiligheid terugbrengen in cliëntsysteem.
- Duurzaam herstel: stabilisatie van een geweldloze situatie en daar waar mogelijk voorkomen dat geweld opnieuw kan plaatsvinden.

Acties:

Vanuit de regionale aanpak:

1. Versterken kwaliteit Veilig Thuis.
2. Bieden van specialistische begeleiding en opvang slachtoffers.
3. Toeleiding plegers naar zorg.
4. Aanpak ouderenmishandeling.
5. Voortzetten Centrum Seksueel en Familiaal Geweld.
6. Stimuleren aanwijzen aandachtsfunctionarissen.
7. Deskundigheidsbevordering sociale teams.
8. Voorkomen/verminderen schade voor kinderen bij vechtscheidingen.
9. Coördinatie zorg en opvang bij mensenhandel.
10. Versterken kwaliteit van de aanpak MDA++.
11. Routeeroverleg.

Daarnaast hebben gemeenten een lokale verantwoordelijkheid in het creëren van voorwaardenscheppend beleid en samenwerking op het gebied van welzijns-, gezondheids-, jeugd-, onderwijs-, armoedebestrijding, veiligheids- en huisvestingsbeleid ten aanzien van preventie, signalering en stoppen geweld. Zorg na specialistische begeleiding en opvang. Thema's: versterken benutten persoonlijke netwerken, versterken kwaliteit sociale teams, ondersteuning bij opvoedings- en gezinsproblematiek, aanbevelingen kinderombudsman en Augeo, stimuleren scholen (weerbaarheid en deskundigheidsbevordering).

Actielijn 6: Investeren in vakmanschap --> Regioprogramma resultaat 16, 17 en 18

Resultaat 16 Sociale teams voldoen aan kwaliteitskader

Omschrijving:

Het maatschappelijk doel voor sociale teams is de nodige, professionele zorg op maat te leveren. Die zorg mag best zo laag mogelijk ingezet worden, uitgaand van eigen kracht van de klant. Als sociale teams de vaardigheid van het gekanteld toeleiden volledig beheersen, kan dit mogelijk leiden tot minder toeleiding naar gespecialiseerde begeleiding en behandeling in jeugdzorginstellingen. Anderzijds is het een financieel doel dat sociale teams toegerust worden zodat toeleiding naar gespecialiseerde begeleiding en behandeling in jeugdzorginstellingen wordt teruggedrongen, goed gebruik makend van het voorliggend veld, omdat de toeleiding nu tot overschrijdingen leidt. Om het doel – besparingen realiseren – te halen kan de praktijk methodisch beter toegerust worden.

Kostenbewustzijn mag je ook verwachten van de praktijk. Alleen kan kostenbesparing niet het primaire doel zijn van de praktijk. Maatschappelijk en financieel doel lijken wat op gespannen voet met elkaar te staan. Het leren opereren in dit spanningsveld is prioriteit. De sociale teams komen nu in de fase waarin bekeken moet worden waar de sociale teams nu staan, in hoeverre zij voldoen aan kwaliteitseisen. Een normstellend kwaliteitskader moeten daartoe samengesteld worden. Het is wenselijk om regionaal afspraken te maken om elkaar te kunnen toetsen en een gelijke werkwijze richting aanbieders te hanteren. Want de kwaliteit van de sociale teams in de hele regio moet geborgd zijn. Omdat je het als één team misschien wel goed doet, maar als er een zwakke schakel is wordt een overschrijding veroorzaakt in zijn totaliteit. Dit pleit voor een regionale aanpak.

Doel: de kwaliteit in de sociale teams is voldoende om toeleiding adequaat te doen.

Acties:

- Aanpak van het dilemma maatschappelijk doel versus financieel doel.
- Ontwikkelen kwaliteitskader op basis van wettelijke vereisten en landelijke normen.
- Deskundigheidsbevordering gestalte geven.

Resultaat 17 (Onderdelen van) werkprocessen zijn geharmoniseerd.

Omschrijving:

De sociale teams functioneren lokaal. Maar moeten allen dezelfde werkprocessen en werkwijzen (door)ontwikkelen die bijdragen aan een effectieve, maar ook efficiëntere dienstverlening. Het gaat daarbij om het (door)ontwikkelen van instrumenten en systemen. Randvoorwaarde om samenhang te borgen en plannen haalbaar te maken is het faciliteren van coördinatie van deze werkzaamheden. De rol van centraal aanspreekpunt voor de uitvoering in de regio is geen taak die een coördinator van een sociaal team erbij doet. Bovendien mist een lokale functionaris de aansluiting op regionale ontwikkelingen. Hierin is nu nog niet voorzien.

Doel: uniforme, betere dienstverlening, het terugdringen van bureaucratie en eenduidige werkwijze naar ketenpartners. En het kunnen monitoren daarvan.

Acties

1. Zelfredzaamheidsmatrix
2. Sociale Netwerk Strategieën
3. WIZ-portaal
4. Gebruik Verwijsindex Risicojeugd (VIR)
5. Dossiervorming

Resultaat 18 Regionale, op praktijk gebaseerde werkwijze rondom privacy.

Omschrijving:

In de praktijk is de manier waarop privacy is geborgd, een zorgpunt. Er is een groot aantal praktische vragen dat daarbij vooralsnog onbeantwoord is. Zoals, welke gegevens wissel je uit, wanneer vraag ik om een handtekening, hoe gaat het bij echtscheiding, wat als Werk en Inkomen in het sociale team zit met wie je in principe niet mag delen, wat mag een SKJ geregistreerde wel en niet, hoe ga je om met autorisaties in WIZ-portaal? Dit vraagt om de aansluiting en koppeling van systemen. Randvoorwaarde om dit te realiseren is dat er een koppeling wordt gemaakt met de Leertuin Privacy (pilot Routeeroverleg) en dat er een koppeling wordt gemaakt wat de security officers lokaal doen. Randvoorwaarde is ook dat hiertoe een opdracht wordt geformuleerd en capaciteit beschikbaar wordt gesteld.

Doel: het borgen van privacy van klanten terwijl adequate uitwisseling van gegevens geborgd is.

Acties: een nulmeting die een beeld geeft van de actuele praktische problemen in elke gemeente van de regio en dat per onderdeel van een aanpak voorzien.

Bijlage 2: aanbieders jeugdhulp met verblijf

1	DRIESTROOM
2	ENTREA
3	IRISZORG
4	KARAKTER
5	PLURYN-INTERMETZO
6	SHEERENLOO
7	HORIZON
8	LEGER DES HEILS GLD
9	KORAALGROEP
10	LINDENHOUT
11	PROKINO MEANDER
12	OG HELDRING
13	OOSTERPOORT
14	PACTUM
15	RIBW ARNHEM
16	SHELTERZORG/ZANDROOS
17	WILLIAM SCHRIKKER PLEEGZORG
18	STICHTING TIME OUT HUIS NIJMEGEN